

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

HANKKEEN VUOSIRAPORTTI 2010

Hankkeen toteuttajan nimi

Rieska Leader ry, Nouseva Rannikkoseutu ry ja Keskipiste-Leader ry

Hankkeen nimi ja hanketunnukset

Kylissä on voimaa!

Dnro 3753/3570-2009

Hankkeen numero 8222

Päätösnumero 11458

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus
Oulu

30. 03. 2011

Dnro POPELY 3753/3570-2009

Yhteenveto hankkeesta

Toimintaryhmätyö tarjoaa ihmisille mahdollisuuden osallistua alueensa asioihin kuntauudistusten ja keskittymiskehityksen viedessä päätöksentekoa yhä kauemmaksi ihmisten arjesta. Osallisuutta ja vuorovaikutusta parantamalla tuetaan ja kehitetään sosiaalista pääomaa, mikä on aktiivisen kylätoiminnan edellytys. Aktiivinen kolmas sektori on suuri voimavara kehittämistyössä kuntien roolien heikentyessä palvelun tuottajina ja ylläpitäjinä. Yksi toimintaryhmän rooleista onkin tukea kolmatta sektoria. Toimintaryhmätyön kautta voidaan tuoda ihmiset yhteen sekä auttaa yhteisten suuntaviivojen löytämisessä, ratkaisumallien etsimisessä ja kehittämistarpeiden toteuttamisessa.

Kylissä on voimaa! -hankkeen kohderyhmänä ovat kylät, kunnat, kunnan viranhaltijat ja luottamushenkilöt. Hankkeen tavoitteena on aktivoida kyläläisiä omaehtoisuuteen ja yhteistyöhön kehittämistyössä. Tavoitteena on rohkaista asukkaita päätöksentekoon, vaikuttamiseen ja erilaisten kehittämistarpeiden esille nostamiseen. Hanke on jatkoa Nouseva Rannikko seutu ry:n ja Rieska-Leader ry:n yhteishankkeelle Kylä-kunta –yhteistyön kehittäminen –esiselvityshanke.

Raportti (yksityiskohtainen kuvaus hankkeesta)

Hankkeen tavoitteet

a. Hankkeen tavoitteet (tavoitteet, joihin juuri tämä hanke pyrkii)

Rieska-Leader ry:n alueella tavoitteena on:

- Aktivoida kyläläisiä omaehtoisuuteen, rohkaista päätöksentekoon, vaikuttamiseen ja erilaisten kehittämistarpeiden esille nostamiseen
- Tukea kylien roolia palvelujen organisoimisessa (lähipalvelut , kylien tai niissä olevien yritysten tuottamat palvelut)
- Kylien vuorovaikutuksen ja verkkoistumisen lisääminen (järjestöjen ja muiden hankkeiden yhteiset KYLÄSSÄ -tapahtumat, opintomatkat ja oppimistyöpajat)
- Tiedottamisen lisääminen kylätoiminnan osalta (-kylä/kaupunginosa-alueiden kirjeenvaihtajien verkkolehti, vuorovaikutteinen keskustelupalsta)

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

- Saada vakiintumaan toimiva kylien ja kuntaorganisaation välinen yhteistyö (kyläparlamentti tai sen sovellukset)
- Kyläsuunnitelmien päivittämiseen aktivointi ja niiden kunta/aluekohtainen yhteenveto
- Järjestöyhteistyön kehittäminen lähinnä kansalaislähtöistä palvelutuotantoa tuottavien yhdistysten kesken

Nouseva Rannikkoseutu ry:n osalta:

- aktivoida kyläläisiä omaehtoisuuteen, rohkaista päätöksentekoon, vaikuttamiseen ja erilaisten kehittämistarpeiden esille nostamiseen
- vahvistaa kylien yhteisöllisyyttä ja syventää kylätoimijoiden osaamista
- tukea kylien välistä vuorovaikutusta, yhteistyötä ja verkostoitumista
- tiivistää kylien asukkaiden ja valtuutettujen välistä vuorovaikutusta
- saada vakiintumaan toimiva kylien ja kuntaorganisaation välinen yhteistyö
- tehostaa kyläasioista tiedottamista
- kylähankkeiden eteenpäinvieminen

Keskipiste-Leader ry:n osalta:

- Aloittaa Siikalatvan ja Pyhännän kunnissa järjestelmällinen kylien ja kuntaorganisaation välinen yhteistyö (kyläparlamentti ja sen sovellukset)
- Selvittää erityisesti Siikalatvan uudessa kunnassa entisten kirkonkylien asema ja tarve7tilanne organisoitua kyläyhdistyksen muotoon
- Selvittää kolmannen sektorin mahdollisuudet osallistua palveluntuotannon järjestämiseen (esim. yhdessä kunnan kanssa) kylillä
- Yhteistyössä "kipinää kylille" hankkeen kanssa:
 - o aktivoida kyläläisiä omaehtoisuuteen, rohkaista päätöksen tekoon, vaikuttamiseen ja erilaisten kehittämistarpeiden esille nostamiseen
 - o tukea kylien välistä vuorovaikutusta ja verkostoitumista
 - o tiedottamisen tehostaminen kylätoiminnan osalta

Hankkeen toteutus

b. toimenpiteet

Rieska-Leader ry:n osalta:

- Hankkeen toteutus Rieska-Leader ry:n alueella (toimenpiteet kunta- ja kyläkohtaisesti tarpeen mukaan)
- Kylien ja kuntien sitouttaminen, kuntavastaavien ja kylien yhteyshenkilöiden nimeäminen
- Kyläparlamenttien organisointi ja toiminnan käynnistäminen
- Uusien kylätapahtumien tukeminen ja avustaminen tapahtumien järjestelyissä
- Kylien välisen yhteistyön vahvistaminen yhteisten tilaisuuksien kautta
- Ajankohtaisten tiedotustilaisuuksien järjestäminen
- Alueen kyliin jalkautuminen
- Osallistuminen hankkeen kannalta oleellisiin kotimaan kokouksiin, seminaareihin ja tiedotustilaisuuksiin sekä sidosryhmätyöhön.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

- Tutustuminen hyviin käytäntöihin esim. Rieska Leader ry:n ja Nouseva Rannikkoseutu ry:n alueen kylissä (Kylissä on voimaa! -hankevetäjät)
- Hanketoiminnan aktivointi ja kylähankkeiden käynnistäminen

Nouseva Rannikkoseutu ry:n osalta:

- hanketta on toteutettu Limingan, Lumijoen, Siikajoen ja Pyhäjoen kuntien alueella
- kylien ja kunnan sitouttaminen hankkeeseen (yhteyshenkilöiden nimeäminen)
- kyläkyselyiden toteuttaminen ja tulosten purkaminen (raportointi ja esittelyt kyläilloissa) sekä jatkotoiminnan suunnittelu kyselyn tulosten perusteella
- alueen kyliin jalkautuminen ja suunnittelu- ja kehittämistiedon kokoaminen (kyläillat, kylätapahtumat, muut tilaisuudet ja kokoukset)
- kylien yhteisten suunnitelmien ja kyläkohtaisten toimintasuunnitelmien työstäminen kyläkyselyiden tulosten ja kyläiltojen pohjalta
- kyläyhdistysten toiminnan aktivoiminen sekä kylillä toimivien eri yhdistysten yhdistäminen tai yhteistyön syventäminen kylätoiminnan tehostamiseksi (mm. uudet kylätapahtumat ja yhteiset tapahtumat)
- neuvontaa kyläyhdistyksille (mm. yhdistystoiminta ja kotisivut)
- kylien ja kunnan välisen yhteistyön syventäminen ja uusien yhteistyömuotojen löytäminen tälle yhteistyölle, valtuutettujen aktivointi ja heille tiedottaminen
- hanketoiminnan aktivointi ja kylähankkeiden käynnistäminen
- kyläasioista tiedottamisen lisääminen (kylien omat kotisivut, esitteet, kylälehtinen, toimintaryhmän www-sivujen kehittäminen eli hankkeen kotisivut)
- eri hankkeiden ja toimintaryhmien yhteistyö
- osallistuminen erilaisiin hankkeen kannalta oleellisiin sidosryhmätapaamisiin sekä kokouksiin ja seminaareihin

Keskipiste-Leader ry:n osalta:

- Kylien ja kuntien sitouttaminen, kuntavastaavien ja kylien yhteyshenkilöiden nimeäminen
- Kyläkyselyiden toteuttaminen ja alueen kyliin jalkautuminen (palveluntarvekartoitus, kyläläisten kehittämistarpeiden kuunteleminen ja kirjaaminen, yhteiset kyläillat)
- Uusien kyläyhdistysten perustaminen ja oppimispäivät uusille yhdistyksille yhdistystoimintaan
- Kyläsuunnitelmien ja kylien yhteisen suunnitelman työstäminen (olemassa olevien kyläsuunnitelmien päivittäminen ja kuntakohtaiset kyläsuunnitelmat)
- Kylien tiedottamisen kehittäminen (mm. kylien www-sivut, esitteet)
- Osallistuminen hankkeen kannalta oleellisiin kotimaan kokouksiin, seminaareihin ja tiedotustilaisuuksiin sekä sidosryhmätyöhön.
- Opintomatka ja tutustuminen hyviin käytäntöihin esim. Rieska Leader ry:n Nouseva Rannikkoseutu ry:n alueen kylissä
- Hanketoiminnan aktivointi ja kylähankkeiden käynnistäminen

c. aikataulu

Hankkeen toteutusaika 10.12.2009 – vuoden 2011 loppuun

d. resurssit

Nouseva Rannikkoseutu ry:n osalta:

- projektityöntekijä Nina Kurunlahti (Kuikka)

Rieska-Leader ry:n osalta:

- hankevetäjä Annika Möller

Keskipiste-Leader ry:n osalta:

- projektityöntekijä Mimmi Seppä

e. toteutuksen organisaatio

Hankkeen toteutuksesta ovat vastanneet Rieska-Leader ry:n, Nouseva Rannikkoseutu ry:n ja Keskipiste-Leader ry:n henkilöstö ja erikseen palkatut projektityöntekijät.

f. kustannukset ja rahoitus

Rieska-Leader ry:n, Keskipiste-Leader ry:n ja Nouseva Rannikkoseutu ry:n osalta yhteensä:

	2010	2011	2010–2011
Palkat ja palkkiot	86 797,07		89 797,07
Ostopalvelut	3 789,92		3 789,92
Matkakulut	10 571,46		10 571,46
Vuokrat	6 726,16		6 726,16
Toimistokulut, muut kulut	3 211,01		3 211,01
Yhteensä	111 095,62		111 095,62

Hankkeesta ei ole haettu maksatusta. Ensimmäinen maksatus haetaan huhtikuun 2011 aikana.

g. raportointi ja seuranta (kokoukset, ohjausryhmätyöskentely)

Hankkeen palkatut työntekijät ovat tarpeen mukaan pitäneet yhteyttä ja keskustelleet hankkeen toteuttamisesta (puhelin- ja sähköpostikeskustelut). Hankkeen työntekijät ovat kokoontuneet kahdesti ns. voimaantumispäivän merkeissä (3.5.2010 Piippolassa ja 11.10.2010 Kokkolassa).

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Tapaamisten aikana on suunniteltu hankkeen toimintaa sekä vaihdettu kehittämisajatuksia ja ideoita. Kokkolan palaverin yhteydessä käytiin myös tutustumassa Ykspihlajan asukas yhdistyksen toimintaan ja hankkeisiin.

Ohjausryhmän kokouksia on pidetty kahdesti (9.6.2010 Nivalassa ja 23.9.2010 Ruukissa). Ohjausryhmän ovat muodostaneet toimintaryhmien toiminnanjohtajat ja hankevalmistelijat.

Lisäksi hankkeen edistymisestä on raportoitu Rieska-Leader ry:n, Nouseva Rannikkoseutu ry:n ja Keskipiste-Leader ry:n hallituksille kokousten yhteydessä.

h. toteutusolehtukset ja riskit

Rieska-Leader ry:n osalta:

Hankesuunnitelmaan kirjatusta riskeistä on merkittävin ollut kuntien heikko sitoutuminen hankkeeseen. Myös kylillä ja yhdistyksissä on voinut havaita väsymystä kehittämistyöhön sekä aktiivisten toimijoiden puuttuminen tai ylikuormittuminen. Hankeaika (12 kk) on näyttäytynyt liian lyhyeksi toteutusajaksi, asiat etenevät yhdistystoiminnassa välillä hyvin hitaasti. Myös toimivien yhteistyökuvioiden rakentaminen ollut haasteellista.

Nouseva Rannikkoseutu ry:n osalta:

Hankesuunnitelmaan kirjatusta riskeistä resurssien vähyys (hanketyöntekijän ajoittainen ylikuormittuminen) on ollut merkittävin. Myös ajoittaista väsymystä kehittämistyöhön on ollut havaittavissa kylien ja yhdistysten tasolla (toiminta on ollut muutamien aktiivien harteilla, eikä osallistujia ei ole riittänyt kaikkiin tilaisuuksiin). Kaikki kohdealueen kylät eivät myöskään lähteneet hankkeeseen täysillä mukaan ja esim. toimintasuunnitelmia ei voitu tehdä kaikille kylille. Myös kylätoimijoiden paikoin hidas "lämpiäminen" hankkeelle osoitti sen, että hankeaika (yksi vuosi) on liian lyhyt aika passiivisempien toimijoiden aktivointiin.

Keskipiste-Leader ry:n osalta:

Hankesuunnitelmaan kirjatusta riskitekijöistä, yksi suurin haaste on ollut kylien sitoutuminen hankkeeseen. Hankkeen palveluita on tarjottu kaikille kylien yhdistyksille, mutta vain n. 6 yhdistyksistä on halunnut ottaa niitä vastaan. Siikalatvan ja Pyhännän alue on muutoinkin aika passiivista. Samat ihmiset toimivat monessa eri yhdistyksessä. Passiivisuus ilmenee myös järjestettäessä tilaisuuksia, joihin huonoimpina kertoina ei ole saapunut paikalle ketään. Tämä on aiheuttanut jonkinasteista hanketyöntekijän kyynistymistä. Toinen riskitekijä on ollut hanketyöntekijän kuormittuminen. Tähän riskitekijään voitaisiin jatkossa varautua, rajaamalla paremmin hanketyöntekijän toimenkuvaa.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Yhteistyökumppanit

Rieska-Leader ry on tehnyt yhteistyötä hankkeen toteuttamiseksi erityisesti seuraavien tahojen kanssa:

- Kokkolan, Kannuksen ja Kalajoen kuntien virkamiehet ja luottamushenkilöt
- Kälviän, Lohtajan, Himangan ja Kannuksen kylien eri yhdistyksien kanssa
- Keskipohjalaiset kylät ry
- HYMY-hanke (Pirityiset ry:n hallinnoima)
- MSL:n Uutispuuro-hanke

Nouseva Rannikkoseutu ry on tehnyt yhteistyötä hankkeen toteuttamiseksi erityisesti seuraavien tahojen kanssa:

- Limingan, Lumijoen, Siikajoen ja Pyhäjoen kunnat (virkamiehet ja luottamushenkilöt)
- Limingan, Lumijoen, Siikajoen ja Pyhäjoen kylät ja kylien eri yhdistykset
- PSK-aikuisopisto (Kipinää kylille – hanke)
- Maaseudun Sivistysliitto (Uutispuuro-hanke)
- Raahen Kylät ry
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Keskipiste-Leader ry on tehnyt yhteistyötä hankkeen toteuttamiseksi erityisesti seuraavien tahojen kanssa:

- Siikalatvan ja Pyhännän kunnat (virkamiehet ja luottamushenkilöt)
- Siikalatvan ja Pyhännän kylät ja kylien eri yhdistykset
- PSK- aikuisopisto (Kipinää kylille -hanke)
- Sikuri -hanke
- Masva -hanke
- Terve Siikalatva - hanke
- Työllisyystiimi

Hankkeen tulokset ja vaikutukset

Rieska-Leader ry:n osalta:

Rieska-Leader ry toteutti Kylissä on voimaa! -hanketta Kokkolassa Kälviän ja Lohtajan alueilla, Kalajoella Himangan alueella sekä Kannuksessa. Hankkeessa oli työllistettynä yksi hanketyöntekijä. Hankkeessa oli mukana Rieska-Leaderin alueella 18 kylää.

Hankkeesta on tiedotettu osallistamalla hankealueen kylien kyläyhdistyksien kokouksiin, kyläilloissa ideointia kyläläisten kanssa sekä tiedottamista rahoitusmahdollisuuksista. Tiedotusta ajankohtaisista tapahtumista, hakuajoista ja muista kylien kehittämiseen liittyvistä asioista on tehty sähköpostitse ja kirjeitse.

Hankkeen aikana syntyi pari uutta tilaisuutta/tapahtumaa: Alaviirteen ja Väliviirteen kylien yhteisen kylätapahtuman (syyskuu 2010) yhteyteen hanke järjesti keskustelutilaisuuden jätevesi-

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

ja kaavoitusasioista. Paikalla oli Kokkolan yleiskaava-arkkitehti sekä ELY-keskuksen ympäristöpuolen jätevesiasiantuntija.

Pahkala-Pernun kyläyhdistys järjesti koko Kalajoen kunnan kylille yhteisen ulkoilmatapahtuman (syyskuu 2010), jossa hanke oli vahvasti mukana järjestelyissä ja toteutuksessa. Ulkoilmatapahtumaa suunnitellaan toteutettavan myös jatkossa, joten alueelle on toivottavasti syntynyt uusi vuosittainen tapahtuma.

Hankeen kautta järjestettiin myös uudenlainen kylä-kunta yhteistyötilaisuus Kokkolassa (marraskuussa 2010), johon kutsuttiin kylien edustajia, kaupungin virkamiehiä ja luottamushenkilöitä. Kalajoella hanke esittäytyi maaseutupalveluiden järjestämässä kylien yhteisessä joulupuurotilaisuudessa.

Hanketyöntekijä osallistui aktiivisesti maaseudun kehittäjäjärjestöjen tilaisuuksiin ja kokouksiin sekä suunnitteli ja järjesti tapaamisia yhteistyökumppaneiden kanssa suunnitellakseen yhteisiä tapahtumia ja tilaisuuksia.

Nouseva Rannikkoseutu ry:n osalta:

Nouseva Rannikkoseutu ry toteutti vuonna 2010 Kylissä on voimaa -hanketta ensisijassa Lumijoen, Pyhäjoen ja Siikajoen kunnissa. Aktivointi- ja kehittämistoimintaa jatkettiin myös Limingassa (kohteena kylä-kunta –yhteistyön kehittäminen –esiselvityshankkeessa). Hankkeessa oli työllistettynä yksi projektityöntekijä. Hankkeessa oli mukana Norsun alueelta yhteensä 26 kylää.

Keväällä 2010 toteutettiin Pyhäjoen ja Siikajoen sekä osalla Lumijoen kylistä kyläkyselyt asukkaiden kehittämistavoitteiden keräämiseksi. Kyselyihin tuli vastauksia reilu 150 kpl. Lumijoella kyselyä täydennettiin haastattelemalla ihmisiä kylätapahtumissa. Kyselyiden pohjalta käynnistettiin kyläillat, joissa jatkettiin kylien kehittämisen ideointia. Kyläiltoihin kutsuttiin kyläyhdistysten lisäksi kaikki kylissä aktiivisesti toimivat yhdistykset sekä kylissä asuvia valtuutettuja.

Kyläiltojen aikana on työstetty lähes jokaiselle Lumijoen, Pyhäjoen ja Siikajoen kylälle taulukkomuotoinen toimintasuunnitelma (yhteensä 14 kpl), johon on kirjattu kylien kehittämisen lähivuosien tavoitteet. Kaikille mukana olleille kylille ei toimintasuunnitelmaa vielä ole tehty tai se on kesken, sillä kaikki kohdekylät eivät aktivoituneet suunnitelmaan tekoon yhtä ripeästi. Kyläkohtaiset toimintasuunnitelmat toimivat pohjana kuntakohtaisille kylien yhteisille suunnitelmille/yhteenvedoille (3 kpl), joiden työstämistä jatketaan vielä tulevana vuonna 2011 (jotta suunnitelmiin saadaan mukaan kaikkien kylien kehittämistarpeet). Limingan kylien kyläkohtaisia suunnitelmia ja yhteistä suunnitelmaa päivitettiin.

Vuoden 2010 aikana hanke järjesti yhteensä 62 kylillä pidettyä erilaista aktivointi- ja kehittämisiltaa, joihin osallistui yhteensä 436 henkilöä. Hanke järjesti esim. jätevesiasioita käsitelleen illan Pyhäjoen Yppärissä 8.4.2010, kaksi Siikajoen Hietamaan vapaa-aika-alueen suunnittelukokousta (kokouksissa mukana kunta ja yhdistykset), ympäristönhoidon teemaillan Pyhäjoen yhdistyksille 12.10.2010 sekä kutsui koolle Lumijokipäivien suunnittelukokouksen toukokuussa. Hanke oli myös mukana ideoimassa ja toteuttamassa monen toimijan (Siikajoen

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

nuorisotoimi, 4H, Vastaanottokeskus, Kipinää kylille –hanke) yhteistyönä toteutettua kansainvälistä joulutapahtumaa Siikajoen Paavolan kylässä 18.12.2010.

Lisäksi hanke oli mukana useissa kuntien ja kylien omissa kokouksissa ja tapahtumissa (kuten Saarikosken kesäasukasillassa, Lumijoen Ahvenmarkkinoilla, Ruukin pitäjapäivillä ja Kylät marssii –tapahtumassa). Hankkeen työntekijä osallistui myös maakunnan eri hankkeiden yhteisiin kokoontumisiin vaihtamaan kehittämisajatuksia.

Kylien toiminta on vuoden mittaan aktivoitunut monin tavoin. Mm. Siikajoen Revonlahdella Kylä- ja Kotiseutuyhdistysten yhdistämistä on viety eteenpäin ja yhdistyminen tapahtunee vuoden 2011 alussa. Muutamiin yhdistyksiin on saatu hallitukseen/johtokuntiin uutta väkeä ja niiden toiminta on aktivoitunut huomattavasti (Lumijoen Ylipää ja Pyhäjoen Yppäri).

Kylien toimintasuunnitelmien pohjalta on käynnistetty kevään ja syksyn mittaan erilaisia kylähankkeita ja viritelty uutta kylätoimintaa, kuten yhteisiä pyöräretkiä ja romunkeräystalkoita. Nuorten hankkeita saatiin käynnistettyä kohdealueella 12 kpl, joihin toimijat hakivat tukea toimintaryhmän KyläLeader-rahoituksesta. Osa hankkeista oli nuorten itsensä toteuttamia (kuten tutustumisreissun järjestäminen Ouluun tyttöjen taloon tai biljardipöydän hankkiminen kylätalolle nuorteniltoja varten), mutta osassa nuorten tukena hankkeen toteutuksessa oli esim. kyläyhdistys. Lisäksi kylien yhdistykset ovat kunnostaneet/toteuttaneet uusia yhteisiä kokoontumis- ja virkistyspaikkoja tai toteuttaneet uusia kylätapahtumia, joihin moneen on myös saatu KyläLeader-tukea. Esim. Siikajoen Revonlahdella toteutettiin monen toimijan yhteistyönä joulumyyjäiset.

Kylien yhteisiä tapaamisia jatkettiin Limingassa ja Limingan kylät järjestivät toistamiseen syyskuussa Liminkalaiset Rantakylän virkistysalueella. Tapahtuma veti väkeä reilut 200. Limingan Kyläparlamentti jatkoi myös kyläfoorumien sarjaa järjestämällä 23.11. Tupoksen kylällä nuorten terveyteen ja liikkumiseen liittyvän keskusteluillan. Tilaisuudessa oli mukana asiantuntijana maajoukkuevalmentaja Reijo Jylhä sekä useita kunnan toimijoita. Seuraava kyläfoorumi järjestetään 2011 Ala-Temmeksen kylällä.

Lumijoella, Pyhäjoella ja Siikajoella kylien ja kunnan välinen yhteistyö on konkretisoitunut ensisijassa käytännön hankkeiden toteuttamisen kautta (esim. virkistysalueiden suunnittelu, leikkikenttätoiminnan aloittaminen kylällä, kylien kotisivujen tekeminen ja Siikajoen kylien yhteinen esite). Lumijoella, Pyhäjoella ja Siikajoella ei ole käynnistetty kyläparlamenttitoimintaa, kuten Limingassa 2009, mutta kylien yhteistyötä oman kunnan sisällä kuitenkin vietiin eteenpäin mm. suunnittelemalla yhteisiä tapahtumia ja toimintaa. Kylien yhteisten tapahtumien toteuttamiseen päästään vuoden 2011 puolella. Hankkeen toiminnan pääpainona oli kylien oman toiminnan aktivoinnissa.

Keskipiste-Leader ry:n osalta:

Kylien ja kuntaorganisaation välinen yhteistyö

Hankkeen alkutaipaleella Siikalatvalla järjestettiin hankkeen toimesta 2 keskustelufuorumia. Kesällä kyläpäivien aikaan Kylissä on voimaa-hanke teetti kylä/kuntakyselyitä. Siikalatvalla vastauksia tuli n. 90 kappaletta ja Pyhännällä n.30

Siikalatvalla kyselyssä vahvimmin esiinnousseista asioista, Kylissä on voimaa- hanke jätti Siikalatvan kunnalle kuntalaisaloite ryppään. Kuntalaisaloitteessa esitetyt asiat menivät valtuustossa läpi, ja asioita viedään nyt lautakunnissa eteenpäin.

Siikalatvalla kylien aktivoimiseksi Kylissä on voimaa- hanke esitti elinvoimalautakunnalle Siikalatvan vuoden kylä palkitsemisperinteen aloittamisesta. Kylissä on voimaa- hanke laati myös elinvoimalautakunnalle palkitsemiskriteeristön.

Jotta lasten ja nuorten äänet saataisiin myös kuuluville, haastoi Kylissä on voimaa- hanke päiväkodit ja koulut järjestämään lastenoikeuksien viikolla lasten kuulemistilaisuuden. Nuorten äänien kuulemiseksi Kylissä on voimaa- hanke on tehnyt yhteistyötä nuorisovaltuustojen kanssa. Nuorten äänien kuulemiseksi kouluille hankittiin palautelaatikat, joiden sisällä nuorisovaltuusto käsittelee kokouksissaan.

Kylien asema ja tarve tilanne organisoitua kyläyhdistyksen muotoon

Hankkeen alkutaipaleella Kylissä on voimaa- hanke selvitti puhelinkeskustelujen perusteelta kylien tilanteet, mm. löytyykö kylältä kyläyhdistystä ja mitä toiminta pitää sisällään.

Hanke on tehnyt yhteistyötä niiden kylien kanssa, jotka ovat halunneet ottaa apua vastaan. Eniten yhteistyötä on ollut Laakkolan, Leskelän, Piippolan, Tavastkengän ja Lamujen kyläyhdistysten kanssa.

Tavastkengän ja Lamujoki-Ojalankylän kyläyhdistysten haasteena on ollut saada nuoret mukaan kylätoimintaan. Hanke perusti kylille omat nuorten ryhmät joiden kanssa on järjestetty kylän nuorille omat kokoontumistilat.

Hiljaisten kylien aktivoimiseksi ja kylätoiminnan tarpeen kartoittamiseksi on järjestetty kyläiltoja. Entisten kirkonkylien osalta Piippolassa ja Rantsilassa toimivat jo kyläyhdistykset.

Pulkkilassa kylätoiminnan tarpeen kartoittamisiltaan saapui 3 henkilöä ja Kestilässä 0.

Sivukylien osalta vastaavanlaisia iltoja on järjestetty Ahokylässä, Pihkalassa ja Vornassa.

Ahokylässä kyläyhdistykseen ei löytynyt halukkaita, mutta jatkotoimenpiteinä järjestettiin lauluiltoja ja lentopallokerho.

Pihkalassa järjestetyn kyläillan saldona perustimme seuraavalla kokoontumiskerralla kyläyhdistyksen.

Vornassa järjestetyssä kyläillassa, sovimme säännöllisistä tapaamisista talosta taloon.

Yhdistysten tiedon lisäämiseksi, kylille jaettiin hankkeen toimesta kylätoiminta-opas kansioita, joihin oli monistettuna ohjeita yhdistyksen toimintaan liittyen, kuten ohjeita siitä miten yhdistykset toimii, valmiita asiakirjamalleja sekä netistä löytyneitä valmiita oppaita tilaisuuksien järjestämiseen, tiedottamiseen sekä tietoa eri rahoituslähteistä. Opaskansiot koettiin tarpeellisiksi ja hyödyllisiksi.

Kolmannen sektorin mahdollisuudet osallistua palveluntuotannon järjestämiseen

Kuntalaisten palveluntarvetta on kartoitettu hankkeen aikana haastattelemalla suullisesti sekä kyselyiden avulla. Hankkeen alussa eläkeläisten palveluntarvetta kartoitettiin haastattelemalla heitä eläkeläiskerhojen yhteydessä. Palveluntarvetta kartoitettiin myös kyselyllä joka toteutettiin yhteistyössä Masva -hankkeen kanssa.

Kyselyssä kartoitettiin palveluntarpeen lisäksi myös halukkuutta tuottaa palveluita. Kysely toteutettiin kuntatiedotteen matkassa ja palautus tapahtui postin kautta. Jatkoajasta huolimatta kyselyyn saatiin vain 43 kappaletta.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Hankkeen aikana järjestettiin 2 infotilaisuutta yhdistyksille palkkatuella työllistämisestä, yhteistyössä työllisyys tiimin kanssa.

Kylissä on voimaa- hanke on ollut aktiivisesti mukana sopimuksellisuus-mallin edistämisestä Siikalatvalla kulttuuripalveluiden tuottamisesta.

Vuorovaikutus ja verkostoituminen

Vuorovaikutuksen ja verkostoitumisen tukemista on hanke pyrkinyt edistämään erilaisten kerhotoimintojen avulla. Kerhotoimintaa on käynnistetty hankkeen aikana tarpeiden mukaan. Kylissä on voimaa- hanke on järjestänyt neulekahvila-, perhekerho-, elokuvakerho-, ja keskustelukerhoja.

Siikalatvan ja Pyhännän eläkeläisten verkostoitumisen edistämiseksi hanke järjesti yhteistoimintapalavereja alueiden eläkeläisyhdistyksien edustajille.

Kylien verkostoitumista keskenään hanke on tukenut osallistumalla mukaan Siikalatva rajalta-rajalle tilaisuuden järjestämiseen.

Yhdistyksen verkostoitumista ja yhteen hiileen puhaltamista hanke on myös edistänyt järjestämällä yhteistyössä Siikalatvan kulttuuri ry:n Sikurin kanssa kulttuurivoimaryhmiä jonka tavoitteena on edistää yhdistyksen yhteistyötä tapahtumien suunnittelussa ja järjestämisessä.

Helmikuulla 2011 hanke järjesti Siikalatvan ja Pyhännän kyläyhdistyksen edustajille opintomatkan lähellä Kärämäen kunnassa sijaitsevalle aktiiviselle Sydänmaan kylälle.

Kylien tiedottamisen parantaminen

Kylissä on voimaa- hanke kokosi yhteistyössä Sikuri ry:n kanssa Siikalatvan kylät sivuston joka löytyy osoitteesta www.siikalatvankylat.net. Kylätiedot sivuille kerättiin yhdistyksille lähetettyjen lomakkeiden avulla. Sivuilta löytyy kylien esittelyn lisäksi hyödyllistä tietoa kylien kehittäjille netti linkkien avulla.

Siikalatvan kylät sivuston kuvista suurin osa on Siikalatvan valokuvauskilpailun satoa, joka järjestettiin Kylissä on voimaa- hankkeen toimesta. Valokuvia kilpailuun tuli 37 kappaletta.

Yhdistysten järjestämien harrastepalveluiden tiedottamisen edistämiseksi, kerättiin hankkeen toimesta kokoon harrastelukkari joka löytyy Siikalatvan kulttuuri ry:n netti sivuilta Sikuri.blogspot.com

Kylissä on voimaa- hanke järjesti yhteistyössä Kipinää kylille hankkeen- kanssa www-sivu teema päivän yhdistyksille, johon ilmoittautui 7 yhdistystä.

Hanketoiminnan aktivointi ja kylähankkeiden käynnistäminen

Siikalatvalta ja Pyhännältä löytyy vain muutamia aktiivisia kyliä. Hanke asiat eivät ole olleet Kylissä on voimaa- hanke alueella vielä kovin ajankohtaisia. Hankeasioita on ainoastaan edistetty nuorisohankkeiden osalta Tavastkengällä ja Lamujoella.

Lisäksi hankkeen työntekijä on osallistunut erilaisiin koulutuksiin ja seminaareihin sekä kokoontumisiin muiden alueen hankkeiden kanssa.

Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Rieska-Leader ry:n osalta:

Tammikuussa 2011 Rieska-Leader järjestää Voimistuvat kylät -tilaisuuden, jossa myös Kylissä on

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

voimaa! -hanke tulee esittäytymään ja kertomaan toiminnastaan.

Helmikuussa 2011 järjestetään tiedotustilaisuus maaseudun erityisympäristötuista yhdistyksille. Tilaisuudessa on esittelijöinä ELY-keskuksen asiantuntijoita, esimerkki toteutetusta perinnemaisemahankkeesta sekä toimintaryhmän puheenvuoro. Tilaisuus toteutetaan yhteistyönä HYMY-hankkeen ja Pirityiset ry:n kanssa.

Maalis-huhtikuussa hanke järjestää tiedotuskierroksen hankkeen alueella. Kyläkierroksen tilaisuuksissa kerrotaan ajankohtaisista hankkeista ja rahoitusmahdollisuuksista kylien kehittämisessä ja aktivoidaan kyläläisiä oman alueensa kehittämiseen. Tarkoituksena on kartoittaa alueen tarpeita tulevia vuosia varten ja tiedottaa mm. Nuorisoleader -avustuksista ja tulevista hankkeista Rieska-Leaderissa.

Nouseva Rannikkoseutu ry:n osalta:

Kylissä on voimaa –hankkeen kohdekuntien (Liminka, Lumijoki, Pyhäjoki, Siikajoki) yhdistyksille pidetään helmi-maaliskuussa 2011 teemailtoja, joiden tavoitteena on välittää ideoita ja työkaluja yhdistysten toiminnan aktivointiin, kyläkohteiden ja tapahtumien markkinointiin sekä www-taitojen parantamiseen. Illat toteutetaan yhteistyössä Kipinää kylille –hankkeen kanssa. Alueen kylähankkeita, kyliä ja niiden toimintaa esitellään Kerimäki-seuran kylä- ja leadertoimijoista koostuvalle vierasryhmälle 18.-19.3.2011. Hankkeen kylistä kootaan kevään aikana pienimuotoinen lehti. Hanke päättyy Norsun osalta maaliskuussa 2011.

Keskipiste-Leader ry:n osalta:

Kyläfoorumi/ kyläparlamentti toiminnan sovelluksena, Siikalatvalla ja Pyhännällä tullaan järjestämään huhtikuulla kylien neuvottelupäivät. Kylien neuvottelupäivät on vapaamuotoinen keskustelutilaisuus, jossa käydään läpi keskeisiä kylien kehityshaasteita, mitä toiveita ja haaveita kylillä löytyy, ja miten niitä voitaisiin lähteä viemään eteenpäin. Samalla puidaan myös kunnan ja kylien yhteistyömahdollisuuksia. Kylien neuvottelupäiville on kutsuttuna kylien sekä kuntien edustajat. Lisäksi paikalle on kutsuttuna edustajat kehittämisskeskukselta ja Leader toimintaryhmistä. Ensimmäisillä kylien neuvottelupäivillä esitellään kyläläisille myös kuntien kylä vastaavat, ja käydään myös keskustelua heidän roolistaan. Kylä vastaavat ja heidän toimenkuvansa mainitaan myös kuntien omilla sivuilla kylät osiossa.

Kansalaislähtöisten palveluiden edistämiseksi ollaan Siikalatvalla ja Pyhännällä järjestämässä info-iltaa liittymisestä mukaan Oulun seudulla toimivaan aikapankkiin.

Palveluntarpeen kartoituksessa ilmenneen kulkemispalveluntarpeen osalta tullaan järjestämään palaveri kulkemispalveluiden organisoimisesta Siikalatvalla ja Pyhännällä.

Siikalatvan ja Pyhännän kirjastoihin tullaan toimittamaan kylämaisema-kartat kirkonkylien osalta. Nämä maisemakartat tullaan luovuttamaan elinvoimalautakunnalle, joka voi huomioida toiveet maankäytön suunnitelmaa tehtäessä.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Yhteiset esitykset jatkotoimenpiteistä:

Hankkeen tulosten ja kentältä saadun palautteen pohjalta on käynnistetty syksyllä 2010 neuvottelut viiden toimintaryhmän (JoMMA ry, Keskipiste-Leader ry, Myötäle ry, Nouseva Rannikkoseutu ry ja Rieska-Leader ry) kesken yhteisen hankkeen käynnistämiseksi kevään 2011 kuluessa.

Allekirjoitus ja päiväys

Ylivieska, 28.3.2011

Kirsti Oulasmaa
toiminnanjohtaja
Rieska-Leader ry